

تاریخ ادبیات پایه دهم

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
ستایش	الهی نامه	عطار نیشابوری	نظم	قالب شعر: مثنوی / شعر «به نام کردگار» از این کتاب انتخاب شده است	*
۱	شعر «چشمه»	نیما یوشیج	نظم	تخلص شاعر: علی اسفندیاری / قالب شعر: مثنوی	تعلیمی
۱	داستانهای صاحب‌الدان	محمدی اشتهاردی	نثر	محمدی اشتهاردی آن را جمع آوری کرده و حکایت «خلاصه دانشها» از این کتاب است	تعلیمی
۲	قابوسنامه	عنصر المعالی کیکاووس	نثر	در ۴۴ باب برای تربیت فرزندش گیلانشاه نوشته و «از آموختن ننگ مدار» بخشی از آن است	تعلیمی
۲	خسرو	عبد الحسین وجدانی	نثر	«خسرو» یک داستان است	تعلیمی
۳	سفرنامه	ناصر خسرو قبادیانی	نثر	«سفر به بصره» قسمتی از این کتاب است و ناصر خسرو، نویسنده و شاعر قرن ۵ هجری است	سفر و زندگی
۳	گلستان	سعدی شیرازی	نثر آمیخته با نظم	حکایت «شبی در کاروان» از این کتاب است	تعلیمی
۵	اتاق آبی	سهراب سپهری	نثر	خاطره نگاری «کلاس نقاشی» از این کتاب است	سفر و زندگی
۵	ارزیابی شتابزده	جلال آل احمد	نثر	«پیرمرد چشم ما بود» با صمیمیت، بیان کننده حس و حال عاطفی آل احمد درباره نیما است	سفر و زندگی
۵	آی آدمها	نیما یوشیج	نظم	قالب شعر: نیمایی (نو)	*
۶	غزل «مهر و وفا»	حافظ شیرازی	نظم	قالب شعر: غزل	غنائی
۶	اسرار التوحید	محمد بن منور	نثر	حکایت «حقه راز» از این کتاب است	تعلیمی
۷	تفسیر سوره یوسف (ع)	احمدبن محمدبن زیدطوسی	نثر	متن نثر درس «جمال و کمال» از این کتاب است که دارای سجع فراوان است	غنائی
۷	غزل «بوی گل و ریحانها»	سعدی شیرازی	نظم	قالب شعر: غزل / سعدی شیفته غزل «هر نفس آواز عشق» مولوی بود	غنائی
۸	پیوند زیتون بر شاخه ترنج	سیدعلی موسوی گرمارودی	نظم	شعر سپید «در سایه‌سار نخلولایت» از این کتاب است	پایداری
۸	سیاستنامه	خواجه نظام الملک توسی	نثر	حکایت «دیوار عدل» از این کتاب است	تعلیمی
۹	قصیده «غرّش شیران»	سیف فرغانی	نظم	فرغانی این شعر را در قرن ۷ و در انتقاد از ستمگری مغولان در قالب قصیده سروده است	پایداری
۹	«باز این چه شورش است»	محتشم کاشانی	نظم	قالب شعر: ترکیب بند / موضوع: واقعه عاشورا	پایداری
۱۱	دریادلان صفشکن	مرتضی آوینی	نثر	این متن از مجله «ادبیات داستانی» شماره ۱۲ - مهر ۱۳۷۲ نقل شده است	انقلاب اسلامی
۱۱	اسرار التوحید	محمد بن منور	نثر	حکایت «یک گام فراتر» از این کتاب است و کتاب درباره جدش، ابوسعید ابوالخیر است	تعلیمی
۱۱	غزل «خاک آزادگان»	سپیده کاشانی	نظم	تخلص شاعر: سرور اعظم باکوچی / قالب شعر: غزل	انقلاب اسلامی
۱۱	من زندهام	معصومه آباد	نثر	متن «شیرزنان ایران» از این کتاب است	انقلاب اسلامی

تاریخ ادبیات پایه دهم

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
۱۲	شاهنامه	ابوالقاسم فردوسی	نظم	«رستم و اشکبوس» در قالب مثنوی / طنزگویی، چالاکي و زبان آوری به هم آمیخته	حماسی
۱۲	گلستان	سعدی شیرازی	نثر آمیخته با نظم	حکایت «جاه و جاه» از این کتاب است	تعلیمی
۱۳	شاهنامه	ابوالقاسم فردوسی	نظم	«گردآفرید» از داستان رستم و سهراب در قالب مثنوی انتخاب شده است	حماسی
۱۳	امثال و حکم	علی اکبر دهخدا	نثر	کتاب، شامل ضرب‌المثل، کلمات قصار و اشعار قدما است	*
۱۳	«دلیران و مردان ایران زمین»	محمود شاهرخی	نظم	تخلص: جذبه / قالب شعر: مثنوی	حماسی
۱۴	مثنوی معنوی	مولوی	نظم	«طوطی و بقال» از دفتر اول مثنوی، در قالب مثنوی است	داستانی و تعلیمی
۱۴	اخلاق محسنی	حسین واعظ کاشفی	نثر	حکایت «کوزه» از این کتاب است	تعلیمی
۱۶	هفت پیکر	نظامی	نظم	نامه‌های دیگر: بهرام‌نامه و هفت‌گنبد / قالب شعر: مثنوی	داستانی و تعلیمی
۱۶	داستانهای دل‌انگیز ادب فارسی	زهرا کیا (خانلری)	نثر	داستان «خیر و شر» بازنویسی از هفت پیکر نظامی، از این کتاب است	داستانی و تعلیمی
۱۶	لطایف الطوایف	فخرالدین علی صفی	نثر	حکایت «طاران» از این کتاب است	تعلیمی
۱۷	سمفونی پنجم جنوب	نزار قبّانی	نظم	مترجم: محمد شکرچی، ناهید نصیحت، سیدهادی خسروشاهی / شاعر معاصر	جهان و پایداری
۱۷	حکایت «مزار شاعر»	فرانسوا کوپه	نثر	نویسنده و شاعر فرانسوی معاصر / موضوع: سرانجام نیکی و بدی	تعلیمی
۱۸	مآئده‌های زمینی و مآئده‌های تازه	آندره ژید	نثر	مترجم: مهستی بحرینی / متن «عظمت نگاه» از این کتاب انتخاب شده است	جهان و تعلیمی
۱۸	بینوایان	ویکتور هوگو	نثر	شاعر، داستان‌نویس و نمایشنامه‌نویس قرن ۱۹ فرانسه / بیان فقر و فلاکت جامعه	جهان و داستانی و تعلیمی
نیایش	مثنوی معنوی	مولوی	نظم	نیایش «ای خدا» از این کتاب انتخاب شده است	*

پشت جلد فارسی دهم _ استاد بدیع‌الزّمان فروزانفر

محقق، ادیب و شاعر معاصر در نقد و تصحیح متون، کم‌نظیر بود / آثار: «مآخذ قصص و تمثیلات مثنوی»، «احادیث مثنوی»، «شرح مثنوی شریف»، «فیه ما فیه مولانا جلال‌الدین»، «شرح کلیات شمس تبریزی یا دیوان کبیر»، «زندگانی جلال‌الدین محمد مشهور به مولوی» (همه نثر) + مجموعه اشعار (نظم)

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
ستایش	فرهاد و شیرین	وحشی بافقی	نظم	ستایش «لطف خدا» از این کتاب است/ قرن ۱۱ / قالب شعر: مثنوی / موضوع: عاشقانه *	
۱	بوستان	سعدی شیرازی	نظم	شاعر قرن هفتم / قالب شعر مثنوی / موضوع تعلیمی / شعر «نیکی» از این کتاب	تعلیمی
۱	بهارستان	عبدالرحمن جامی	نثر آمیخته با نظم	شاعر قرن نهم / بهارستان به تقلید از گلستان سعدی / حکایت «همت» از این کتاب	تعلیمی
۲	تاریخ بیهقی	ابوالفضل بیهقی	نثر	درس «قاضی بُست» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۲	تحفه الاحرار	عبدالرحمن جامی	نظم	شعر «زاغ و کبک» از این کتاب انتخاب شده و در قالب مثنوی است	تعلیمی
۳	الهی نامه	سنایی	نظم	مثنوی مولانا به پیروی از الهی نامه سروده شده است	تعلیمی
۳	منطق الطیر	عطار نیشابوری	نظم	شرح مراحل عرفان در هفت منزل در قالب مثنوی	تعلیمی
۳	زندگانی جلال‌الدین محمد، مشهور به مولوی	بدیع الزمان فروزانفر	نثر آمیخته با نظم	شرح زندگانی مولانا و وقایع اتفاق افتاده برای او / «درکوی عاشقان» از این کتاب است	سفر و زندگی
۳	اسرار التوحید	محمد بن منور	نثر	حکایت «چنان باش» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۵	روزها	محمد علی اسلامی ندوشن	نثر	درس «ذوق لطیف» از این کتاب است / موضوع: تاثیر سعدی در آموختن ادبیات در کودکی	سفر و زندگی
۵	میثاق دوستی	لطفعلی صورتگر	نثر	*	سفر و زندگی
۶	لیلی و مجنون	نظامی گنجه‌ای	نظم	«پرورده عشق» از این کتاب و در قالب مثنوی است	غنایی
۶	تذکره الاولیاء	عطار نیشابوری	نثر	حکایت «مردان واقعی» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۷	مرصادالعباد من المبدأ المعاد	نجم‌الدین رازی (معروف به دایه)	نثر	درس «باران محبت» از این کتاب انتخاب شده است	غنایی
۷	غزلیات شمس	جلال‌الدین محمد مولوی	نظم	«آفتاب حُسن» از این کتاب انتخاب شده و در قالب غزل است	غنایی
۸	در امواج سند	مهدی حمیدی شیرازی	نظم	قالب شعر: چهارپاره	پایداری
۸	گلستان	سعدی شیرازی	نثر آمیخته با نظم	حکایت «چو سرو باش» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۹	عباس میرزا، آغازگری تنها	مجید واعظی	نثر	درس «آغازگری تنها» از این کتاب انتخاب شده است	پایداری
۹	زندان موصل؛ خاطرات اسیر آزادشده: اصغر رباط جزی	کامور بخشایش	نثر	متن «تا غزل بعد ...» از این کتاب انتخاب شده است	پایداری

یازدهم

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
۱۱	همصدا با حلق اسماعیل	سید حسن حسینی	نظم	قالب شعر: مثنوی / «یاران عاشق» از این کتاب انتخاب شده است	انقلاب اسلامی
۱۱	«صبح بی تو»	قیصر امین پور	نظم	قالب شعر: غزل	انقلاب اسلامی
۱۲	شاهنامه	ابوالقاسم فردوسی	نظم	«کاوه دادخواه» از این کتاب و در قالب مثنوی و محتوای ظلمستیزانه دارد	حماسی
۱۲	روضه خلد	مجد خوافی	نثر آمیخته با نظم	حکایت «کاردانی» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۱۴	حملة حیدری	بازل مشهدی	نظم	قالب شعر: مثنوی	حماسی
۱۴	شعر «وطن»	نظام وفا	نظم	قالب شعر: مثنوی	حماسی
۱۵	کلیله و دمنه	ترجمه ابوالمعالی نصرالله منشی	نثر	درس «کبوتر طوقدار» با موضوع تعاون و ایثار، از این کتاب است و نخستین و یکی از بهترین نمونه‌های نثر مصنوع است	داستانی و تعلیمی
۱۵	جوامع الحکایات و لوامع الروایات	محمد عوفی	نثر	حکایت «مهمان ناخوانده» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۱۶	شلوارهای وصله دار	رسول پرویزی	نثر	درس طنزآمیز «قصه عینکم» از این کتاب انتخاب شده است	داستانی
۱۶	سه دیدار	نادر ابراهیمی	نثر	روانخوانی «دیدار» درباره امام خمینی از این کتاب انتخاب شده است	داستانی
۱۷	ماه نو و مرغان آواره	رابیندرانات تاگور	نظم	محتوا: اخلاقی و نمادین / متن «خاموشی دریا» از این کتاب است	جهان
۱۷	پیامبر و دیوانه	جبران خلیل جبران	نثر	گنج حکمت «نفسم عشق» از این کتاب انتخاب شده است	جهان و تعلیمی
۱۸	دیوان غربی - شرقی	یوهان ولفگانگ گوته	نظم	متن درس «خوان عدل» از این کتاب / گوته شیفته حافظ شیرازی بود	جهان
۱۸	پرنده‌ای به نام آذرباد	ریچارد باخ	نثر	مترجم: سودابه پرتوی / متن «آذرباد» از این کتاب انتخاب شده است	جهان و داستانی
نیایش	غزل «الهی»	ملا محسن فیض کاشانی	نظم	قالب شعر: غزل	*

پشت جلد فارسی یازدهم _ استاد غلامحسین یوسفی

آثار: «دیدار با اهل قلم»، «برگهایی در آغوش باد»، «چشمه روشن» + «تصحیح بوستان و گلستان سعدی» و «کاغذ زر» + «فرخی سیستانی» بحثی در شرح احوال و روزگار و شعر او و

ترجمه‌هایی چون «شیوه‌های نقد ادبی» از دیوید دیچز

چز و «داستان من و شعر» از نزار قبانی / در سال ۱۳۱۶ شمسی در مشهد به دنیا آمد و در ۲۴ سالگی دکترای ادبیات فارسی گرفت.

دوازدهم

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
ستایش	غزل «ملکا، ذکر تو گویم»	حکیم سنایی غزنوی	نظم	قالب شعر: غزل	*
۱	گلستان	سعدی شیرازی	نثر آمیخته با نظم	متن درس «شکر نعمت» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۱	کلیله و دمنه	ترجمه نصرالله منشی	نثر	گنج حکمت «گمان» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۲	قطعه «مست و هشیار»	پروین اعتصامی	نظم	قالب شعر: قطعه / این قطعه از دیوان اشعار پروین اعتصامی انتخاب شده است	تعلیمی
۲	خسرو و شیرین	نظامی گنجهای	نظم	قالب شعر: مثنوی	غنایی
۲	غزل «در مکتب حقایق»	حافظ شیرازی	نظم	قالب شعر: غزل	تعلیمی و غنایی
۳	غزل «آزادی»	ابوالقاسم عارف قزوینی	نظم	قالب شعر: غزل / از اشعار وطنی دیوان اشعارش و درباره سلطه بیگانگان است	پایداری و اجتماعی
۳	غزل «دفتر زمانه»	فرخی یزدی	نظم	قالب شعر: غزل / این غزل از دیوان اشعار فرخی یزدی انتخاب شده است	پایداری و اجتماعی
۳	روایت سنگسازان ۲	عیسی سلمانی لطفآبادی	نثر	گنج حکمت «خاکریز» از این کتاب انتخاب شده است	پایداری
۵	قصیده «دماوندیه»	محمد تقی بهار	نظم	قالب: قصیده / از دیوان اشعار، سال ۱۳۱۱ با تأثیرپذیری از وضعیت اجتماعی آنروزها	پایداری
۵	قصه شیرین فرهاد	احمد عربلو	نثر	روانخوانی «جاسوسی که الاغ بود» از این کتاب انتخاب شده است	پایداری و داستانی
۶	مثنوی معنوی	مولوی	نظم	قالب شعر: مثنوی / شعر «بینامه» از این کتاب انتخاب شده است	غنایی و تعلیمی
۶	فیه ما فیه	مولوی	نثر	حکایت «آفتاب جمال حق» از این کتاب انتخاب شده است	غنایی و تعلیمی
۷	فی حقیقه العشق	شهاب الدین سهروردی	نثر	متن درس «در حقیقت عشق» از این کتاب انتخاب شده است	غنایی
۷	تمهیدات	عین القضاة همدانی	نثر آمیخته با نظم	متن درس «سودای عشق» از این کتاب است	غنایی
۷	مثل درخت، در شب باران	محمد رضا شفیعی کدکنی	نظم	شعرخوانی «صبح ستاره باران» از این کتاب است / قالب: غزل / تخلص: م.سرشک	غنایی
۸	از پاریز تا پاریس	محمد ابراهیم باستانی پاریزی	نثر	متن درس «از پاریز تا پاریس» از این کتاب انتخاب شده است	سفر و زندگی
۸	تذکره الاولیاء	عطار نیشابوری	نثر	حکایت «سه مرکب زندگی» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۹	کوبیر	علی شریعتی	نثر	متن درس «کوبیر» با تلخیص از این کتاب انتخاب شده است	سفر و زندگی
۹	بخارای من، ایل من	محمد بهمن بیگی	نثر	روانخوانی «بوی جوی مولیان» از این کتاب است	سفر و زندگی

۱۱	دری به خانه خورشید	سلمان هراتی	نظم	قالب شعر: غزل / غزل «فصل شکوفایی» از این کتاب انتخاب شده است	انقلاب اسلامی
۱۱	تیرانا	محمدرضا رحمانی (مهرداد اوستا)	نثر	حکایت «تیرانا» از این کتاب است	*

دوازدهم

درس	نام اثر	نویسنده یا شاعر	نظم یا نثر	توضیحات	نوع ادبیات
۱۱	سانتاماریا (مجموعه آثار)	سید مهدی شجاعی	نثر	متن درس «آن شب عزیز» از این کتاب انتخاب شده است	انقلاب اسلامی
۱۱	غزل «شکوه چشمان تو»	مرتضی امیری اسفندقه	نظم	قالب شعر: غزل / موضوع غزل: شهادت محسن حججی در جنگ با داعش	انقلاب اسلامی
۱۲	شاهنامه	ابوالقاسم فردوسی	نظم	«گذر سیاوش از آتش» از این کتاب انتخاب شده و در قالب مثنوی است	حماسی
۱۲	گلستان	سعدی شیرازی	نثر آمیخته با نظم	حکایت «به جوانمردی کوش» از این کتاب انتخاب شده است	تعلیمی
۱۳	در حیاط کوچک پاییز در زندان	مهدی اخوان ثالث	نظم	شعر «خوان هشتم» از این کتاب انتخاب شده است / قالب شعر: نو (نیمایی)	حماسی
۱۳	غزل «ای میهن»	ابوالقاسم لاهوتی	نظم	قالب شعر: غزل	حماسی و انقلاب
۱۴	منطق الطیر	عطار نیشابوری	نظم	متن درس «سیمرغ و سیمرغ» بازنویسی منطق الطیر است / قالب: مثنوی	داستانی و تعلیمی
۱۴	سیندبادنامه	ظهیری سمرقندی	نثر	حکایت «کلانتر و اولیتر» از این کتاب انتخاب شده است	داستانی و تعلیمی
۱۶	داستان کباب غاز	محمدعلی جمالزاده	نثر	متن درس «کباب غاز» از این کتاب انتخاب شده است	داستانی
۱۶	ارمیا	رضا امیرخانی	نثر	روانخوانی «ارمیا» با تلخیص از این کتاب انتخاب شده است	داستانی
۱۷	هوا را از من بگیر، خندهات را نه!	پابلو نرودا	نظم	متن درس «خنده تو» از این کتاب انتخاب شده است / ترجمه در قالب موج نو	جهان و پایداری
۱۷	متن «مسافر»	یوهان کریستف فریدریش شیلر	نثر	*	جهان
۱۸	غزلوارها	شکسپیر	نظم	متن درس «عشق جاودانی» از این کتاب است / ترجمه در قالب موج نو	جهان و غنایی
۱۸	قصه‌های دوشنبه	آلفونس دوده	نثر	روانخوانی «آخرین درس» از این کتاب، ترجمه عبدالحسین زرینکوب است	جهان
نیایش	مثنوی «لطف تو»	وحشی بافقی	نظم	قالب شعر: مثنوی	*

آثار: «فیلسوف ری، محمد بن زکریای رازی»، «مجموعه متون و مقالات در تاریخ و اخلاق پزشکی در ایران و اسلام»، «تصحیح انتقادی دیوان ناصر خسرو با همکاری مجتبی مینوی»،
«تصحیح بخشی از شرح منظومه حکمت ملاهادی سبزواری و ترجمه آن به انگلیسی با همکاری پروفسور ایزوتسو اسلام پژوه ژاپنی»،
«تحلیل اشعار ناصر خسرو»، «شرح بزرگ دیوان ناصر خسرو»